

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

2022 YILI

**YATIRIM PROGRAMI İZLEME
VE DEĞERLENDİRME RAPORU**

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI

2022 YILI
YATIRIM PROGRAMI İZLEME VE
DEĞERLENDİRME RAPORU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI
MART 2023

İÇİNDEKİLER

I. GENEL DEĞERLENDİRME	4
I.1- Kuruluşun Yatırımlarının Finansman Kaynakları:	4
I.2- Kuruluşun Hizmet Kapasitesi:	5
I.3-2022 Yılı Yatırımlarıyla Hedeflenen ve Gerçekleşen Kapasite Artışı - Kalite Artışı - İyileşme:	7
I.4-2022 Yılı Yatırım Uygulamaları Özeti:	7
II. 2022 YILI PROJE UYGULAMALARI	9
II.1-Devam Eden Projeler	9
II.1.1-Kamu Yatırım Projeleri	10
1. 2022K10-187854 (Eski Proje Numarası: 2016K10-150495-(2018K100610)) 10	
II.2-Tamamlanan Projeler	11

I. GENEL DEĞERLENDİRME

I.1- Kuruluşun Yatırımlarının Finansman Kaynakları:

Başkanlığımız tarafından yürütülen yatırım projeleri genel bütçe kaynakları ile Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kaynaklarından finanse edilmektedir. Başkanlığımız 2022 yılı yatırım programında yer alan projelerin başlangıç ödenekleri ve yılsonu revize ödeneklerine ilişkin Yatırım Finansmanı Kaynakları bilgisi altta yer alan iki tabloda sunulmuştur.

SEKTÖRÜ- ALT SEKTÖRÜ	PROJE SAYISI	2022 Yılı Yatırım Programı Başlangıç Ödenekleri*		
		06 Sermaye Gideri	07 Sermaye Transferi	TOPLAM
DKH-Sosyal-Çevre	1	-	8.766.000	8.766.000

* Projeye ilişkin yıl içi revizyon talebi olmadığından dolayı başlangıç ödeneği aynı zamanda yıl sonu ödeneği olarak değerlendirilmiştir.

Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kaynaklarından finanse edilmekte olan projelerin AB katkılarına ilişkin Yatırım Finansmanı Kaynakları bilgisi altta yer alan tabloda sunulmuştur.

SEKTÖRÜ- ALT SEKTÖRÜ	PROJE SAYISI	AB Mali İşbirliği Kapsamında Hibe Edilen Yılı Başlangıç Ödenekleri		2022 YILSONU HARCAMA (Ulusal Fona Aktarılan)
		PROJE TUTARI	2022 Yılı Ödeneği	
DKH-Sosyal-Çevre	1	91.775.460	16.190.000	-

I.2- Kuruluşun Hizmet Kapasitesi:

İklim değişikliği tüm dünyada ve ülkemizde artarak etkisini göstermeye devam etmektedir. Ülkelerin alışkanlık ve önceliklerini ekonomik ve sosyal açıdan değiştirmektedir. Ülkemiz coğrafi konumu ve gelişmekte olan ülke seviyesi ile iklim değişikliğinden en çok etkilenecek ülkeler arasında yer almaktadır. Bu sebeple düşük karbon ekonomisine geçiş, sera gazı emisyonlarına sebep olan tüm sektörlerde yeşil dönüşümün sağlanması ile iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum kapasitesinin artırılması önem arz etmektedir.

Bu kapsamda; Başkanlığımız küresel iklim değişikliği ve ozon tabakasının incelenmesi ile ilgili tedbirlerin alınmasına ve yeşil kalkınmaya yönelik plan, politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası çalışmalar yapmak, gerekli müzakereleri gerçekleştirmek ve diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak üzere 29.09.2021 tarih ve 31643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur.

Başkanlığımız hizmet birimleri ve hizmet birimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları İklim Değişikliği Başkanlığı Hizmet Birimleri İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik de düzenlemiştir. Başkanlık görev ve yetkileri şunlardır:

- a-) Küresel iklim değişikliği ozon tabakasının incelenmesi ile ilgili tedbirlerin alınmasına ve plan, politika ve stratejilerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları kalkınma planlarını dikkate alarak yapmak.
- b) İklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarını ulusal ölçekte izlemek, kontrol etmek ve raporlamak, sera gazı emisyonlarının azaltımı konusunda sektörel politika belirleme çalışmalarını gerçekleştirmek ve gerekli mevzuat düzenlemelerini yapmak.
- c) İklim değişikliği ile ilgili uluslararası müzakere süreçlerini takip etmek.
- ç) Uluslararası kuruluşlar ve sözleşmeler kapsamında iklim değişikliği ile ilgili olarak Bakanlığın görev ve yetki alanına giren konularda ülkemizin yerine getirmekle yükümlü olduğu raporları hazırlamak veya hazırlatmak.
- d) Net sıfır emisyon hedefi ve döngüsel ekonomi ilkesi doğrultusunda iklim değişikliği ile mücadele ve yeşil kalkınma politikalarının belirlenmesi, strateji ve eylem planlarının hazırlanması için gerekli çalışmaları kalkınma planlarını dikkate alarak yapmak ve Koordinasyon Kuruluna sunmak.
- e) Ulusal, yerel ve sektörel iklim değişikliğine uyum ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu alanda eylem planlarını izlemek, değerlendirmek ve raporlamak.
- f) İklim değişikliğinin etkilerinin belirlenmesine yönelik modelleme ve risk değerlendirmesi çalışmaları yapmak, yaptırmak, risk haritaları hazırlamak veya hazırlatmak.
- g) Tesis, faaliyet veya sektör seviyesinde sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, gerekli denetim ve yaptırımları uygulamak.
- ğ) Emisyon ticaret sistemi başta olmak üzere piyasa temelli mekanizmalar ve ekonomik araçlara yönelik çalışmalar yapmak, usul ve esasları belirlemek, gerekli denetim ve yaptırımları uygulamak.

- h) Emisyon ticaret sistemi ile sera gazı izleme, raporlama ve doğrulama sistemi ve diğer karbon fiyatlandırma araçlarından elde edilecek gelirlerin yönetimini sağlamak.
- i) İklim değişikliğiyle mücadele ve yeşil kalkınma için gerekli ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarını araştırmak, ilgili paydaşların bu yöndeki kaynaklardan yararlanmasına yönelik kapasitesinin geliştirilmesi doğrultusunda çalışmalar yapmak, teşvik mekanizmaları ve hibe programları geliştirmek, uygulamak ve izlemek.
- i) İklim değişikliği konusunda teknolojileri ve yenilikçi çözümleri araştırmak ve bu kapsamda çalışmalar yürüten ulusal ve uluslararası kuruluşlarla koordinasyon sağlamak, kavramsal çalışmaları yürütmek, kılavuzlar ve rehber dokümanlar hazırlamak.
- j) İklim platformu ve ilişkili çevrimiçi izleme ve değerlendirme sistemleri kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların ulusal koordinasyonunu, izleme ve raporlamasını gerçekleştirmek.
- k) Görev alanına giren konularda, Avrupa Birliği müktesebatının uyumuna ve Avrupa Yeşil Mutabakatına yönelik çalışmaları yapmak, bu çerçevedeki projeleri yürütmek, koordine etmek ve izlemek.
- l) Net sıfır emisyon ve yeşil kalkınma hedefi doğrultusunda modelleme çalışmaları yapmak ve yaptırmak.
- m) İklim değişikliği ile mücadele kapsamında ulusal ve uluslararası projeler hazırlamak ve uygulamak.
- n) İklim değişikliği alanında kamuoyunun bilinçlendirilmesine yönelik eğitim, kapasite ve farkındalık geliştirme faaliyetleri gerçekleştirmek.
- o) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

I.3-2022 Yılı Yatırımlarıyla Hedeflenen ve Gerçekleşen Kapasite Artışı - Kalite Artışı - İyileşme:

2022 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulamasına Dair 5123 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve eki 2022 Yılı Yatırım Programı 15.01.2022 tarihli ve 31720 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

2022 Yılı Yatırım Programında Başkanlığımız sorumluluğunda 1 sektörde yer alan 1 adet proje için yılı ödeneği olarak 8.766.000 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Başkanlığımız tarafından 2022 yılı yatırım programı kapsamında yürütülen projelerde yıl içerisinde 2022 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulamasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayımlanan 2022 Yılı Yatırım Programı Yıl İçi İşlemlerinin Uygulanması ve İzlenmesi Hakkında Genelge doğrultusunda adet yıl içi yeni proje teklifi yapılmıştır. Ancak SBB tarafından revize talebi uygun görülmemiş ve başlangıç ödeneği yılsonu ödeneği olarak gerçekleşmiştir.

I.4-2022 Yılı Yatırım Uygulamaları Özeti:

DKH-Sosyal-Çevre Sektörü: 2022 Yılı Yatırım Programında Başkanlığımız sorumluluğunda yürütülmek üzere 1 adet projeye yer verilmiştir.

Başkanlığımıza IPA2 projesi kapsamında tahsis edilen 8.766.000 TL ödenekten (hibe bileşeni değerlendirme sürecinin uzatılması nedeniyle) harcama gerçekleşmemiştir.

Proje No : 2022K10-187854 (Eski Proje Numarası: 2016K10-150495-(2018K100610))

Proje Adı : İklim Değişikliğine Uyum Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi (Eski Adı: Türkiye’de İklim Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi)

Açıklamalar : Projenin genel amacı Türkiye’de iklim değişikliğinin etkileri konusunda bilgi seviyesinin artırılması, adaptasyon faaliyetlerinin güçlendirilmesi ve iklim değişikliğinden etkilenebilirliğin azaltılmasıdır. Proje ile bilimsel verilere dayanarak Ulusal İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı’nın güncellenmesi, iklim değişikliğinin etkileri ve uyum ihtiyaçları konusunda ulusal, bölgesel ve yerel otoritelerin uygulama kapasitesi ile toplum bilincinin artırılması hedeflenmektedir. Projenin uygulama süresi 48 ay olan proje Ekim 2019’da başlamış ve UNDP Türkiye (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) tarafından yürütülmektedir. Proje bütçesi; 11 Milyon Avro’ dur. Proje kapsamında yerel paydaşlara iklim değişikliğine uyum çalışmaları için 6,8 milyon Avro hibe desteği sağlanacaktır. Proje kapsamında 4 pilot il (Konya, Sakarya, Muğla, Samsun) için yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında her bir pilot ilde istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ulusal İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planının güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında sektörler özelinde ilgili paydaşlarla istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. Projenin hibe bileşeni kapsamında, alınan proje tekliflerinin değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında geliştirilen İklim Değişikliği Platformu yazılımı geliştirilmiş ve teknik arka plan ile kullanıcı ara yüzünü içeren tasarım süreci ve platformun geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

Proje kapsamında projenin maliyetinde değişim olmamak üzere 2023 yılından itibaren 18 ay süre uzatımı için zeyilname hazırlığı yapılmış ve projenin bitiş tarihi 2025 yılı olarak revize edilmiştir. Ayrıca proje Teknik Yardım ve Hibe bileşenlerinden oluşmaktadır. Teknik Yardım kısmında Başkanlığımız ulusal katkı payı uygulanmakta iken hibe kısmı için başvuru kurumların ulusal katkı payı ödemesi gerekecektir. Bu nedenle teknik yardım kısmında Başkanlığımızın sorumlu olduğu ulusal katkı payı süre uzatımı da göz önüne alınarak aşağıdaki şekilde revize edilmiştir.

Teknik Yardım Bileşeni Bütçe Kaynak İhtiyacı:

Avro	2023	2024	2025
AB Hibe	1.190.000,00	595.000,00	90.259,55
Ulusal Katkı Payı (%15)	270.000,00	105.000,00	18.808,08
Toplam Ödenek	1.460.000,00	700.000,00	106.187,71

TL	2023	2024	2025
AB Hibe	23.681.000,00	11.840.000,00	1.796.000,00
Ulusal Katkı Payı (%15)	5.373.000,00	2.090.000,00	374.000,00
Toplam Ödenek	29.054.000,00	13.930.000,00	2.170.000,000

II.2022 YILI PROJE UYGULAMALARI

II.1-Devam Eden Projeler

2022 yılı yatırım programında yer alan ve 2023 yılı yatırım programı kapsamında da devam ettirilecek projeler listesi;

Sıra No	Proje No	Proje Adı	Proje Sahibi
1	2022K10-187854 (Eski Proje Numarası: 2016K10-150495-(2018K100610))	İklim Değişikliğine Uyum Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi (Eski Adı: Türkiye’de İklim Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi)	İklim Değişikliğine Uyum ve Yerel Politikalar Dairesi Başkanlığı

II.1.1-Kamu Yatırım Projeleri

1. 2022K10-187854 (Eski Proje Numarası: 2016K10-150495-(2018K100610))

2022 Yılı Gerçekleştirilen Faaliyetler:

Projemiz kapsamında 2022 yılı içerisinde yürütülen ana faaliyetler, öncelikli sektörlerde ve dört pilot büyükşehir için kapsamlı etkilenebilirlik ve risk analizlerinin hazırlanması olmuştur.

Analizlerin hazırlanmasını takiben, dört pilot büyükşehir belediyesi için yerel iklim değişikliği eylem planlarının (YİDEP) hazırlanması çerçevesinde, Konya, Samsun, Sakarya ve Samsun illerinde 4 adet 2 günlük İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı İstişare Toplantıları düzenlenmiştir.

Bu toplantılara ek olarak, İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı'nın güncellenmesi amacıyla uyum seçeneklerinin belirlenmesi kapsamında, Paydaşlar tarafından uzun liste olarak belirlenen uyum seçeneklerini uyum önlemlerini tartışmak ve belirlemek için Ankara'da 5 adet birer günlük istişare toplantıları düzenlenmiştir.

Ulusal Uyum Platformu'nun kurulumuna istinaden içerik ve yazılım çalışmaları yürütülmüş, Ulusal ve Yerel İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planları için finansman stratejisi geliştirilmesi kapsamında ise iklim finansmanı mekanizmaları raporları hazırlanmıştır.

2023 Yılı için Planlanan Faaliyetler:

YİDEP'lere ilişkin izleme ve değerlendirme sistemlerinin oluşturulması kapsamında kent düzeyindeki ilgili kamu sektörü, özel sektör, akademi ve sivil toplum paydaşlarının katılımıyla İzleme-Değerlendirme sistemi planını tartışmak için 4 adet 1'er günlük istişare toplantılarının, belirlenen gösterge setini kapsayan ve tüm ilgili paydaşların raporlama yapmasını gerektirecek olan bir kentsel, çevrimiçi İzleme-Değerlendirme sisteminin kurulumu ile beraber 2023 yılında tamamlanması beklenmektedir.

Buna ek olarak kapasite geliştirme ve işbirliği faaliyetlerinin yürütülmesi çerçevesinde, iklim değişikliği konusunda farkındalığı artırma, iklim senaryolarının ve modellerinin kullanımı, etki ve etkilenebilirlik değerlendirmesi, uyum planlaması ve sektörel uyum vb. konularında ihtiyaca göre tasarlanmış 10 adet iklim değişikliğine uyum eğitimi modülü çalışmalarının yine 2023 yılında tamamlanması beklenmektedir. Çalışmaların tamamlanmasını takip eden süreyi takip eden takriben 1,5 yıllık süre içerisinde, Ankara içerisinde 20 adet ikişer günlük eğitim oturumlarının düzenlenmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında düzenlenecek olan Türk ve Avrupa kentleri arasında iklim değişikliğine uyum konusunda bilgi paylaşımını geliştirmek için düzenlenecek yurtdışı çalışma ziyaretlerinin ise 2022 yılı sonbaharında, diğer ziyaretlerin ise 2023 ve devamında düzenlenmesi planlanmaktadır.

Bununla beraber çalışmalarının daha önceden 2022 yılı içerisinde başlatılması planlanan, merkezi ve yerel iklim değişikliğine uyum gündemlerini öne çıkarmak, ilgili paydaşlar arasında işbirliği ve ortaklık faaliyetlerini kolaylaştırmak için pilot şehirler de dahil olmak üzere farklı kentlerde 16 adet farkındalık artırma konferanslarının 2023 yılından itibaren düzenlenmesi planlanmıştır.

Proje çalışma takvimindeki değişiklikler, proje faaliyet ve ilerleme raporlarında da detaylı belirtildiği üzere, pandemi süreci ve etkilenebilirlik ve risk analizlerinin hazırlanması aşamasında karşılaşılan veri temini sorunlarına ek olarak, İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı'nın (CCAGP) ön başvuru değerlendirme sürecinin Mart 2022 itibariyle yaklaşık bir yıl gecikmeli olarak tamamlanmasından kaynaklanmaktadır. Hibe projelerinin süresi 12-18 ay olarak, nihai raporların inceleme süreleri ve hibe projelerinin uzatılma olasılığı göz önüne alındığında, proje ön teklif değerlendirmesinden sonraki diğer süreçler zamanında tamamlanmış olsa da, hibe projelerinin uygulama süresi, projenin resmi bitiş tarihini (Ekim 2023) aşacak olduğundan ve proje uygulama süresinin uzatılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

II.2-Tamamlanan Projeler

Başkanlığın 2021 yılında kurulması, 2022 yılı bütçesinin kuruluş bütçesi olması, yatırım programının ilk yatırım programı olması ve 2022 yılı yatırım programında yer alan projenin yıllara sari olması sebepleriyle 2022 yılı içerisinde tamamlanan proje bulunmamaktadır.

2022 YILI HARCAMALARI DÖNEM GERÇEKLEŞME RAPORU

Sektör Adı: Çevre

Proje No	Proje Adı	Bütçe Türü	Başlama Bitiş Yılı	Yeri	Proje Tut. Dış Kaynak	Proje Tut. Toplam*	2021 Kümülatif Harcama	Kalan Ödenek Dış Kaynak	Kalan Ödenek Toplam	2022 Yılı Harcama Dış Kaynak	2022 Yılı Toplam Harcama
2022K10-187854 (Eski Proje Numarası: 2016K10-150495- (2018K100610))	İklim Değişikliğine Uyum Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi (Eski Adı: Türkiye’de İklim Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi)	AB Hibesi	2020-2025	Ankara	78.009.141	91.775.460	45.183.870	37.317.000	45.154.000	-	-

* Toplam proje bütçesi 4.200.000 Avro teknik yardım 6.800.000 Avro hibe olmak üzere toplam 11.000.000 Milyon Avro olup (bu tutarın hibe kısmı bütçe ödenek tavanı ve 2023 Yılı Yatırım Programı tavanında toplama dâhil değildir.) Başkanlığımız projenin teknik yardım kısmında yer almaktadır. Teknik yardım kısmında; ulusal katkı payı 630.000 Avro (4.200.000 Avronun %15’i) AB Hibesi 3.570.000 Avro (4.200.000 Avronun %85’i) olarak hesaplanmıştır. Kalan 6.800.000 Avro ise faydalanıcı tarafların %15 katkı payı ve %85 AB hibesi bileşenlerinden oluşmaktadır. Bu sebeple tablodaki hesaplamalar Başkanlığımızın katkı payı bulunan 4.200.000 Avro teknik yardım bileşenine göre yapılmıştır.

Kur değeri 14 Eylül 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan “2023-2025 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi” verilerine göre 1 ABD Doları= 21,5051 TL olmak üzere hesaplanmıştır. Avro değerini bulmak için ise 14.09.2022 tarihli Merkez Bankası çapraz kur değeri kullanılarak (1 Avro=1,0161 ABD Doları) 1 Avro= 21,8513 TL olmak üzere hesaplanmıştır.

2022 YILI KAMU YATIRIMLARI ÖZETİ

Kurum Türü: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

4. Dönem

Bütçe Türü: Genel Bütçe (Genel Bütçe, Özel Bütçe, KİT, Özelleştirme Kaps. Kur., Döner Sermaye, Mahalli Katkı, Fon, Hibe vs.)

2023 Yılı Fiyatlarıyla, Bin TL

Sektör	Proje Sayısı	Proje Tutarı		2021 Sonu Kümülatif Harcama			2022 Yılı Program Ödenek			2022 Yılı Revize Ödenek			2022 Yılı Başından Dönem Sonuna Kadar Nakdi Gerçekleşme*		
		Dış	Toplam	Dış		Toplam	Dış		Toplam	Dış		Toplam	Dış		Toplam
				Kredi	Özkaynak		Kredi	Özkaynak		Kredi	Özkaynak		Kredi	Özkaynak	
D.Kamu Hizm.	1	78.009.141	91.775.460			45.183.870		16.190.000	24.956.000			-			-
-Sosyal	1	78.009.141	91.775.460			45.183.870		16.190.000	24.956.000			-			-